

Høringssvar fra Grundtvigsk Forum

Maj 2014

Vedrørende betænkning 1544 Folkekirkens styre

Grundtvigsk Forum finder det afgørende, at ændringer i folkekirkens styring fastholder og videreudvikler folkekirken som en rummelig kirke, hvor der er frihed til forskellighed, både når det gælder tolkning af kristendommen i nutidig sammenhæng, og når det gælder lokal organisering.

Rummeligheden fordrer strukturelt set, at der fortsat arbejdes for, at magten spredes på flere aktører - folketing, kirkeminister, biskopper, et landsdækkende udvalg, stiftsråd, provstiudvalg og menighedsråd - og balanceres mellem læge og gejstlige.

I betænkning 1544 foreslås et Folkekirkens Fællesudvalg oprettet. Det tilslutter vi os, idet vi finder det naturligt at fortsætte en kirkelig demokratisk tradition grundlagt med menighedsrådsloven fra 1903 og senere videreført med loven om henholdsvis provstiudvalg og stiftsråd. Målet er åbenhed og gennemskelighed omkring de kirkelige prioriteringer, nu også på nationalt niveau.

Udvalgets sammensætning

Vi finder spørgsmålet om sammensætningen af Folkekirkens Fællesudvalg helt afgørende, og tilslutter os forslaget om sammensætning, hvad angår forholdet mellem gejstlige og læge medlemmer (hvor valgmenighedspræster naturligvis bør være valgbare i præstepuljen på linje med folkekirkens øvrige præster). Vi finder den stiftsvise repræsentation i udvalget naturlig og tilslutter os desuden forslaget om 4 landsvalgte valgt efter den foreslåede metode, som så vidt muligt sikrer mindretalrepræsentation. Vi finder endvidere, at de to ministerudpegede medlemmer medvirker til at fastholde folkekirken i samtale med kultur og samfund.

Grundtvigsk Forum opfatter den fælles folkekirkelige økonomi som Fællesudvalgets hovedopgave og eksistensberettigelse. Vi finder det derfor problematisk, at de frie folkekirkelige organisationer tildeles tre pladser med fuldt medlemskab uden at bidrage til folkekirkens økonomi. Vi noterer os, at valgmenighederne af samme grund ikke er tildelt repræsentation.

Grundtvigsk Forum
Vartov
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk
www.grundtvig.dk
CVR. 56 85 24 17

Vi finder det ydermere problematisk, at de frie folkekirkelige organisationers pladser i udvalget er begrundet i særlige faglige kompetencer, da vi ikke opfatter folkekirkens fællesudvalg som et fagligt, professionelt råd, men et demokratisk organ, der er forpligtet på at indkalde bl.a. relevant faglighed.

Indre anliggender

Vi ønsker en åben og offentlig debat om indre anliggender og ønsker ikke, at et enkelt forum lukker sig om sig selv. Derfor ønsker vi, at samspillet mellem Folkekirkens Fællesudvalg, bispekollegium og minister sker på baggrund af brede høringer og inddragelse af ad-hoc-udvalg, som der hidtil har været tradition for.

Vi ser en fordel i etableringen af et bispekollegium for så vidt det betoner sammenhængen i folkekirken og forpligter biskopperne i fællesskab på deres teologiske kompetence og tilsynspligt i samtalen med Folkekirkens Fællesudvalg. Endvidere hilser vi en større offentlighed om biskoppernes fælles drøftelser velkommen.

Som det fremgår af vore bemærkninger vedr. udvalgets sammensætning, finder vi det ikke indlysende, at de frie folkekirkelige organisationer skal have plads i et udvalg, hvis primære opgave er økonomisk. Derimod er det klart, at hvor udvalget beskæftiger sig med indre anliggender, må såvel de folkekirkelige organisationer som valgmenighederne inddrages. Vi finder det væsentligt, at det eksplicit fremgår af procedurebeskrivelserne, at valgmenigheder inddrages, da de benytter sig af de autoriserede ritualer, salmebog m.v. Tilsvarende bør det også fremgå, at de relevante frie folkekirkelige organisationer inddrages i udvalgsarbejde.

Folkekirkestævne

Vi savner en nærmere redegørelse for, hvor og hvordan Folkekirkens Fællesudvalg aflægger beretning og dermed sikrer retrækket mellem udvalget og den øvrige folkekirke. Vi gentager derfor forslaget om et årligt folkekirkestævne med de intentioner, som er beskrevet i betænkningens afsnit 5.3.6, s. 146. Nemlig et åbent debatforum uden beslutningskompetence, men med lejlighed til idé- og erfaringsudveksling for alle interesserede, og hvor fællesudvalget kan aflægge beretning.

Bloktilskud

Vi kan ikke tilslutte os flertallets anbefaling af bloktilskud på grund af de både økonomisk-strukturelle og kulturelle konsekvenser heraf:

- Med bloktilskud følger øget økonomisk incitamentstænkning, hvorved folkekirken bliver mere sårbar for finansministerielle rationaler.
- Et bloktilskud rejser krav om øget afrapportering og dermed større bureaukratisering. Den nuværende ordning er i så henseende forbilledlig enkel.
- Vi erkender, at der sættes spørgsmålstegn ved legitimiteten i, at statens tilskud fortsat går til præstelønninger, men i lyset af ovennævnte anbefaler vi, at den nuværende ordning fastholdes.

Afslutningsvis mener vi, at forslaget om omlægning til bloktilskud er af så omfattende og gennemgribende karakter, så det kræver en mere grundlæggende drøftelse. Da det ikke har været en del af den offentlige diskussion i forbindelse med høringen af debatoplægget, og da høringen af betænkning 1511 viste massiv modstand mod omlægning af økonomien til bloktilskud, finder vi, at spørgsmålet ikke er tilstrækkeligt belyst og konsekvensanalyseret i offentligheden. Vi finder derfor, at spørgsmålet om bloktilskud bør tages ud af forslaget og gøres til genstand for en særskilt høring.

Niels Henrik Arendt,

Formand for Grundtvigsk Forum